U N I V E R Z I T A K A R L O V A V P R A Z E
P e d a g o g i c k á f a k u l t a
Katedra biologie a environmentálních studií

HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponentky)

Předložila: Marie Kovalová
Název: Chov gekončíka nočního v mateřské škole a jeho využití k probuzení a prohloubení zájmu dětí o přírodu
Oponentka: Mgr. Dagmar Říhová, KBES PedF UK

1. CÍLE A HYPOTÉZY

Cílem práce bylo ověřit teorii, označující kontakt se zvířaty za přínosný pro děti a probouzející v nich hlubší zájem o přírodu. Práce sice neobsahuje popisný souhrn výsledků provedené studie ani jejich statistické zpracování, z celkového vyznění i diskuse je však jasně patrné, že teorie byla ověřena a u cílové skupiny dětí došlo k prohloubení zájmu o přírodu právě díky chovu gekončíka nočního v MŠ.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ A FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce obsahuje veškeré předepsané náležitosti a je psána kultivovaným jazykem, bez překlepů a s minimem chyb.
Počátky kapitol vyšších řádů by bylo vhodnější odsadit na samostatné stránky. Kapitola 6 (Gekončík noční) jako by spadla z nebe: předchozí text se týká různých typů zooterapie nebo chovů a čtenář může být tabulkou se systematickým zařazením gekončíka (uvedeným bez ohledu na závazný Mezinárodní kód zoologické nomenklatury (ICZN)) překvapen.
Má jediná skutečně podstatná formální výtka poukazuje na rozpory v seznamu použité literatury a počtu citací, které se v textu skutečně objeví. V seznamu literatury je uvedeno 40 (resp. 43) zdrojů, v textu jich je však citováno pouze 15 a dva z nich chybí v seznamu. „Nadbytečných" je naopak 27 zdrojů (seznam viz příloha posudku). Takto výrazný rozpor na mne působí dojmem, že při dokončování práce byla vypuštěna jedna ze zamýšlených a napsaných kapitol s množstvím citací; nebo že autorka s prácemi sice pracovala, ale do textu citace nevložila a tedy vlastně neví, jakou funkci má seznam literatury. Je však také možné, že jsem citace v textu přehlédla. Je některá z mých domněnek správná, nebo zafungoval ještě jiný činitel?
Krom literární rešerše a zřízení v názvu práce zmíněného chovu autorka provedla také dotazníkové šetření mezi rodiči dětí zahrnutých ve výzkumu (jeden z vyplněných dotazníků lze shlédnout v příloze). V práci samotné však není žádné shrnutí odpovědí, popisné statistiky získaných výsledků ani další statistické analýzy. Pro účely publikace studie (viz níže) bych doporučila alespoň základní popisnou statistiku doplnit; případně kontaktovat statistika-odborníka a o zpracování i analýzách se s ním poradit.

3. KOMENTÁŘ OPONENTKY

Před vlastním čtením práce jsem měla možnost vyslechnout „obhajobový" projev Marie Kovalové coby členka poroty v environmentální Soutěži o cenu děkana, kde práce získala druhé místo v kategorii *odborná práce*. Ke čtení jsem tedy přistupovala se studií již obeznámena a utvrdila se v dojmu, že autorka svůj výzkum pečlivě naplánovala i provedla tak, aby byl naprosto bezproblémový a vysoce přínosný.
Gekončík noční je vhodně zvoleným živočichem. Nemá srst ani peří, jedná se o zvíře hypoalergenní; navíc je to obratlovec, takže jej akceptují i děti bojící se hmyzu (či měkkýšů). Není agresivní, dá se ochočit a nevyhýbá se lidskému doteku. Díky své „ještěrkotvarosti" působí milým dojmem, jeho tlamička jako by se stále usmívala.
Autorka při seznamování gekončíků i dětí postupovala pozvolna, po drobných krůčcích a nic neuspěchala. Výsledkem byla proměna chování celé dětské skupiny i ochočení obou gekončíků (v případě samce vyzkoušeno osobně!); některé děti dokonce vyprávěním o gekončících ovlivnily své rodiny.
Výsledky praktické části práce jsou veskrze pozitivní a proto postrádám, že v práci nejsou detailně popsány a diskutovány. Chybí jakékoliv (popisné) statistiky, dotazníkové šetření je pouze zmíněno a

na v práci neuvedených výsledcích krátce diskutováno. Většina diskuse jako by proběhla především v mysli autorky – a to je velká škoda. Chov gekončíků je evidentně značně působivý a bylo by skvělé statisticky podchytit jeho dopady, uvést všechny odpovědi rodičů na jednotlivé body dotazníku (či v případě opakování alespoň jejich četnosti) a vše řádně diskutovat s dostupnou odbornou literaturou. Pozitivní praktický dopad chovu je dle mého soudu hodnotnější než statistické zpracování odpovědí na dotazník a proto práci plně doporučuji k obhajobě a hodnotím vysoce pozitivně. Text (po doplnění statistického zpracování výsledků) doporučuji k publikaci, např. v časopise Arnica, nebo po dohodě a dalších úpravách v Biologii-Chemii-Zeměpisu.

4. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

- Na str. 13 jsou zmíněny různé typy zooterapií. Ježto je oponentka zaměřením malakoložka, dotaz je nasnadě: je prováděna také malakoterapie, tedy zooterapie využívají výlučně měkkýše? A využívá se někde na území ČR aktivně?
- Na str. 17 jsem se dočetla, že při vyšší (a zároveň těsně subletální) teplotě inkubace snůšky gekončíka se líhnou především samci. Je to způsobeno determinací pohlaví teplotou, nebo jsou samičí zárodky méně viabilní, při vysoké inkubační teplotě selektivně umírají a proto se líhnou pouze samci?

5. NAVRHOVANÉ ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

Práci plně doporučuji k obhajobě.

V Bílině dne 9. května 2016 …….……

Dagmar Říhová

Seznam citací uvedených v seznamu literatury, které nebyly zaznamenány v textu:

Bednářová a Šmardová 2007
Bém 1981
Durrell a Durrell 1997
Fichnová a Szobiová 2007
Gardner 1999
Havlínová, Vendálková a Havlová 2006
Heráň 1982
Howell a kolektiv 2008
Jančaříková 2013
Jančaříková a Kapuciánová 2013
Kaluža 1971
Kapuciánová 2010
Kasíková 2010
Klusák 2014
Král a Olexa 1969
Langmeier a Kejčířová 2006
Leblová 2012
Lhotský 1955
Macenauerová 2012
Matějček 2005
Nerandžič 2006
Obrtel 1974
Průcha a Koťátková 2013
Rogner 2005
Skýbová 2008
Skýbová 2007
Štraub a Niedl 1971

Tituly chybějící v seznamu literatury, v textu však zmíněné:
Jančaříková a Bravencová 2010
Doležal 2014